

Till Finans- och Näringsdepartementet

Stockholm, 3 maj, 2005

Promemoria angående behov av skatteincitament för FoU i Sverige

SwedenBIO, den svenska industriföreningen för bioteknik och läkemedel, grundades 2002 och har idag cirka 100 medlemsföretag. SwedenBIOs medlemmar täcker 90% av alla anställda i sektorn och representerar främst forskningsintensiva företag med nära kontakt till svensk akademi. SwedenBIOs mål är att stärka bioteknikindustrin genom att förbättra förhållanden i Sverige för forskning och kommersialisering samt stödja affärsutveckling. Organisationen är en privat, icke vinstdrivande ideell förening.

Sammanfattning

En majoritet av alla OECD-länder har infört skatteincitament för forsknings- och utvecklingskostnader som en offensiv åtgärd för att öka investeringar i den kunskapsbaserade tillväxtindustrin. Sverige står inför stora utmaningar att konkurrera om internationella investeringar då vi helt saknar dessa FoU-incitament. SwedenBIO föreslår därför att skatteincitament för FoU-investeringar införs inom snar framtid i Sverige och att Finans- och Näringsdepartementet snarast arbetar fram ett förslag hur ett optimalt svenskt system fås på plats senast 2006. SwedenBIO uppskattar kostnaderna i utebliven skatt till 900-1100 MSEK årligen men anser att detta kommer kompenseras via dynamiska effekter som skapar flera nya arbetstillfällen på kort sikt. På längre sikt blir positiva effekter i form av nyinvesteringar, tillväxt och ökad sysselsättning större än kostnaderna.

Bakgrund

Kunskapsutvecklingen och internationalisering präglar dagens ekonomiska utveckling. Mellan 1970 – 2000 har runt 10% av de svenska jobben inom tillverkning försvunnit per decennium, ofta till låglöneländer (Vinnova, 2004). Det finns ett stort behov att lyfta kunskapsinnehållet i den svenska industrin för att skapa nya jobb inom sektorer där vi har förmågan att konkurrera internationellt. Svenska industriföretag måste investera mer i forskning och utveckling (FoU) för att hålla sig i framkanten och kunna konkurrera globalt. Parallellt måste företag inom framtidssektorer som medicin, bioteknik och informationsteknik kunna utvecklas i Sverige.

Satsningar på FoU medför både ökad produktion och tillväxt (Griffith, 2000). Sverige måste skapa ett klimat där investeringar för framtida tillväxt premieras. Inom bioteknik och medicin krävs det ofta investeringar på 100-tals miljoner och 10-15 års utveckling innan avkastningen kommer. Hur får vi investerare och företag att ta denna risk?

En majoritet av OECDs medlemsländer ger idag skattelättnader relaterade till investeringar i FoU (OECD, 2004). Trenden att andra länder följer efter är tydlig och de som redan har skatteincitament för FoU gör systemen mer generösa. I flera länder stöder systemen särskilt små och medelstora företag (SME) där tillväxtpotentialen är stor, risken är hög och behov av FoU incitament därför är störst. England och Frankrike är två EU-exempel som har satt upp aggressiva mål för att öka FoU-satsningar i industrin under de närmaste åren och som aktivt använder skatteincitament för att nå dit. Sverige saknar helt dessa program vilket är en kraftig konkurrensnackdel för exempelvis bioteknikindustrin.

Varför bör Sverige införa skatteincitament för FoU?

Öka forskningen i små och medelstora företag

Sverige är ett av de länder i världen som satsar mest på forskning. Under 2003 var Sveriges investeringar i FoU 4,0% av BNP och närmare 80% av detta kom från industrin. Även om detta innebär en nedgång från 2001 (4,3%) är det över de 3,0% som Lissabonstrategin har satt upp som mål för Europa. Siffran inger förhoppning men ger tyvärr inte hela bilden.

Svensk industris investeringar i FoU har en internationellt sett mycket stark förskjutning till ett fåtal stora företag som AstraZeneca, Ericsson och Volvo. År 2001 stod sex koncerner för 57% av industrins samlade FoU-utgifter (ITPS, 2003) och företag med mer än 500 anställda står för över 80% av satsningarna (SCB, 2003). Även i absoluta tal investerar svenska små och medelstora företag (SME) lite i FoU. Faktum är att mätt i förhållande till BNP så ligger svenska företag med färre än 100 anställda långt efter andra nordiska länder, men även efter USA, Kanada och Schweiz. Detta är mycket oroande och har uppmärksammats av bland andra Närings- och Utbildningsdepartementet i rapporten *Innovativa Sverige, en strategi för tillväxt genom förnyelse* (Regeringskansliet, 2004).

Att öka satsningarna på forskning i SMEs bör vara en prioriterad målsättning för svensk näringspolitik. Det är bland dessa företag som morgondagens Astra och Ericsson måste återfinnas. Att bedriva forskning i ett litet företag innebär ofta att knappa resurser satsas på något riskfyllt och avlägset istället för på kortsiktiga mindre vinster. Att dessa investeringar sker är avgörande för att skapa framtidens tillväxt i det enskilda bolaget och för landet.

Majoriteten av SwedenBIOs 100 medlemsföretag är SMEs med mycket hög forskningsintensitet som utvecklar nya läkemedel eller teknologier inom medicinsk och bioteknologisk forskning. Detta är förenat med höga kostnader, långa utvecklingstider samt betydande tekniska risker. Färdiga produkter ger dock goda vinster och ytterligare arbetstillfällen. Även om Sverige har en relativt väl utvecklad finansmarknad är bioteknikföretagens största och dagliga utmaning att finna tillräckliga finansiella resurser. Varje projekt kräver vanligen minst flera hundra miljoner kronor i FoU-investeringar innan produkten når marknaden.

Skatteincitament för FoU i små och medelstora företag bör införas i Sverige av samma skäl som de har införts andra länder; för att uppmuntra investerare och aktieägare att satsa på innovativa företag. Ett fåtal koncerners stora satsningar på FoU får inte skymma det faktum att nysatsningar i FoU i SMEs är en stor utmaning även för Sverige.

Skapa sysselsättning

Arbetstillfällen inom produktion har minskat men delvis ersatts med nya jobb inom tjänstesektorn som är mer kunskapsintensiv (IVA, 2005). Bioteknik- och läkemedelsindustrin sysselsätter redan idag så många som 40 700 svenskar vilket även inkluderar medicinteknisk industri. Totalt har sysselsättningen vuxit med 6% per år under 1997-2003 (Vinnova, 2005). Kunskapssamhället skapar arbeten men potentialen är mycket större om vi kan skapa rätt klimat för småbolagen att växa.

Regeringen har satsat på utbildning med utökad antal utbildningsplatser på universitet och högskolor. Antalet platser inom forskarutbildning har utökats och naturvetenskap och teknik har varit prioriterat i dessa satsningar. Detta är i grunden bra satsningar men många nyutexaminerade har idag mycket svårt att få relevanta jobb. Därmed riskerar en stor

investering från dessa individer och samhället att vara förgäves. SwedenBIO anser att fler tjänster bör skapas för post-docs samt unga professorer och docenter. Parallellt skulle skatteincitament för FoU vara ett kraftfullt sätt att skapa högkvalificerade arbetstillfällen i industrin för unga naturvetare och tekniker. SwedenBIO är bestämt av uppfattningen att medlemsbolagen skulle återinvestera en stor del av FoU-skattelättnader i nya FoU-tjänster. På längre sikt skulle det möjliggöra för företagen att utvecklas snabbare med ökad chans till kommersiell framgång, vilket ytterligare kan bidra till fler jobb.

En möjlig modell för Sverige

SwedenBIO anser att Sverige snarast bör införa skatteincitament för att öka FoU-satsningar i den privata sektorn. Skatteincitament gör störst nytta om de utformas så att de framförallt premierar investeringar i riskfyllda företag. SwedenBIO föreslår att Sverige inför ett system som kombinerar den franska modellen "Young Innovative Company" med den engelska, se nedan. Ett detaljerat förslag bör utarbetas snarast möjligt av ansvariga myndigheter för att möjliggöra implementering i närtid.

Ett sådant svenskt system skulle uppfylla följande kriterier

- Premiera små och mellanstora tillväxtsbolag. En storleksgräns på bolagen kan behövas för att begränsa kostnaden.
- Läger tyngdpunkt på forskningsintensiva företag som är i en utvecklingsfas.
- Skattelättnader gäller även för icke-vinstgivande företag.
- Har en enkelhet för både företag och myndigheter såväl i att administrera som att kontrollera.
- Har en bred definition av forskning och utveckling som kan appliceras i samtliga industrisektorer.
- Inkluderar all FoU som företaget utför på egen FoU-enhet respektive nödvändig extern forskningstjänst inom exempelvis kontraktsforskning och akademi.
- Undviker att göra skillnad på privatägda och börsnoterade företag.

Frankrike och England är de två skatteincitamentsmodeller för FoU som SwedenBIO vill införa även i Sverige:

1. "Young Innovative Company" status (Frankrike)

Frankrike har sedan 1 januari 2004 en särskild skattestatus för unga företag som lägger minst 15% av sina utgifter på forskning ("Young Innovative Company, YIC"). Dessa företag slipper att betala sociala avgifter för alla anställda inom FoU, men även för personal i vissa andra funktioner såsom patentjurister och ledning. Skattestatusen ger även kraftigt reducerad bolagsskatt under de första vinstgivande åren.

YIC har en klar sysselsättningsprofil och uppmuntrar till att anställa fler forskare. YIC är också attraktivt då modellen medger skattelättnader även till företag som ännu inte betalar bolagsskatt på redovisad vinst. Forskning och utveckling är personalintensivt, lönekostnader utgör 60-80% av totalkostnaderna för många av SwedenBIOs medlemmar och modellen skulle därför ha mycket stor betydelse.

YIC är en status som måste godkännas och övervakas av en myndighet. I Frankrike är det skattemyndigheten som övervakar systemet och enligt två franska finanschefer som SwedenBIO har kontaktat fungerar det smidigt

Förslag till svensk modell

Omfattning

- Forskningsintensiva (>15% av utgifter till FoU) företag med färre än 500 anställda

Förmåner

- Staten befriar från arbetsgivaravgifter för alla anställda som är relaterade till FoU samt ledningsgrupp.
- Slopad bolagsskatt under de första tre åren med redovisad vinst.

Kontroll

- Vinnova skulle kunna ge företag YIC-status och Skatteverket övervaka systemet.

2. Utökade skatteavdrag för FoU (England)

Det brittiska skattesystemet medger att SMEs gör avdrag till 150% för kostnader som är relaterade till FoU. Om företaget inte betalar bolagsskatt kan det spara förlustavdragen för att göra avdrag mot framtida vinster. Företaget kan också avsäga sig sina förlustavdrag relaterade till FoU i utbyte mot en återbäring från skattemyndigheten på upp till 24% av FoU-kostnaderna.

Den brittiska modellen är enkel och liknar det system vi har i Sverige som medger 100% avdrag för FoU-kostnader. Att införa det brittiska systemet skulle därför vara relativt enkelt. Återbäringen på 24% av utgifterna för FoU motsvarar med avsikt ungefär 80% av förlustavdragets värde. Återbäringen kan därmed ses som en investering från staten i företaget vilken ger avkastningen då företaget börjar betala bolagsskatt men redan har utnyttjat sina förlustavdrag till reducerat värde.

Förslag till svensk modell

Omfattning

- Alla företag, men mer förmånligt för SMEs.

Förmåner för företag med färre än 500 anställda

- Avdrag till 150% för investeringar i FoU.
- Möjlighet att avstå från ackumulerade förlustavdrag relaterade till FoU mot en omedelbar återbäring om 80% av avdragens värde. Då den svenska bolagsskatten är 28% motsvarar detta en återbäring på 34% av utgifterna för FoU¹.

Förmåner för större företag

- Avdrag till 125% för investeringar i FoU.

Kontroll

- Skatteverket bör övervaka systemet.

Kostnad

Enligt preliminära kalkyler var kostnaden för YIC i Frankrike under 2004 €100 miljoner (~900 miljoner SEK) i form av uteblivna skatteintäkter (siffror från France Biotech). I England var kostnaden för skattelättnader till SMEs £308 miljoner (~4100 miljoner SEK), varav 90% utgjordes av ersättningar till företag som ger upp sina förlustavdrag (HM Revenue

¹ Avdragens värde är: $1,5 * 0,28 = 42\%$. 80% av detta är ~34%

& Customs, 2005). Nyanställningar eller dynamiska effekter har inte tagits med i dessa siffror.

Franska och brittiska SMEs har lägre FoU-utgifter i förhållande till BNP än vad svenska företag har. Samtidigt är BNP/capita i dessa länder något högre än i Sverige. Ett rimligt antagande är att en svensk kopia av det franska eller brittiska systemet skulle ge en kostnad per capita som är 10-30% högre. Givet befolkningens storlek skulle ett svenskt YIC därmed kosta ~200 MSEK och en kopia av det brittiska systemet ~1000 MSEK.

Det franska YIC-systemet utgör en mindre del av de totala skattelättnaderna till forskningsföretag (c:a 10%, se appendix A). YIC-systemet inkluderar i dagsläget heller inte publika företag vilket är en stor nackdel. För att ett svenskt system ska vara konkurrenskraftigt anser SwedenBIO att kostnaden bör ligga i storleksordningen 900-1100 MSEK årligen.

Effekter

Forskningsintensiva företag har erhållit riskkapital för att investera i forskning och utveckling. Skattelättnader kan därför förväntas återinvesteras i företaget till nära 100% och omedelbart ge arbetstillfällen. Ett fullt rimligt antagande är att 50-70% av skattelättnaden går till nyanställningar, och att drygt 50% av detta kommer tillbaka till staten i form av inkomstskatt och sociala avgifter. Detta ger omedelbart ökade skatteintäkter på 25-40% av skatteincitamentens storlek.

Nyanställningar i forskningsföretagen skapar jobb även i kringliggande företag. Det är svårt att uppskatta hur stor denna effekt skulle vara men en multiplikator på 2-3 är ett vanligt antagande.

På längre sikt skulle svenska forskningsföretag kunna utvecklas snabbare och ha större möjlighet att lyckas. Den minskade risken i företagen skulle underlätta för företagen att attrahera investerare och möjliggöra ännu snabbare tillväxt.

Slutsats

Sverige tillhör en minoritet av OECD-länder som inte har skatteincitament för att stimulera investeringar i privat FoU. SwedenBIO föreslår att en svensk modell för skatteincitament för FoU implementeras snarast under 2006. Systemet bör ha sin tyngdpunkt på små och medelstora företag och skulle innebära en årlig kostnad på mellan 900-1100 MSEK. SwedenBIO anser att nyanställningar och investeringar kommer kompensera dessa kostnader. På längre sikt skulle skatteincitament för FoU ge ökade privata investeringar, livskraftiga företag och ökad sysselsättning. Storleken på dynamiska effekter är svåra att uppskatta exakt men bör överträffa kostnaderna.

Stockholm den 3 maj 2005

.....
Hans Nyctelius
Verkställande direktör, SwedenBIO

Källförteckning

Griffith (2000), *How Important is Business R&D for Economic Growth and should the Government Subsidise It?* Institute for Fiscal Studies, Briefing Note No. 12

HM Revenue & Customs (2005), *Corporate Tax: Research and Development Tax Credits for SMEs*, http://www.hmrc.gov.uk/stats/corporate_tax/randdtcmenu.htm

Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS (2003), *Forskning och utveckling i internationella företag 2001*, S2003:007, Östersund: Institutet för tillväxtpolitiska studier

OECD (2004), *OECD Science, Technology and Industry Outlook 2004*, Paris

Regeringskansliet (2004), *Innovativa Sverige: En strategi för tillväxt genom förnyelse*, Departementsserien 2004:36, Stockholm: Fritzes Offentliga Publikationer, <http://www.regeringen.se/content/1/c6/02/66/52/a6e1190a.pdf>

Statistiska Centralbyrån, SCB (2005), *Forskning och utveckling inom företagssektorn 2003*, Serie UF – Utbildning och Forskning

Vinnova (2005), *Nationella och regionala klusterprofiler - Företag inom bioteknik, läkemedel och medicinsk teknik i Sverige 2004*, Vinnova analys, VA 2005:02

Vinnova (2004), *The Swedish National Innovation System 1970-2003 - a quantitative international benchmarking analysis*, Vinnova analys, VA 2004:01

Bilaga 1. Analys av skatteincitament för forskning och utveckling

Introduktion

Denna bilaga är en studie av skatteincitament för att främja FoU-investeringar i industrin i tre länder. Syftet är att visa hur regeringar aktivt stöder innovation via riktade skattelättnader och vilken effekt det får för forskningsföretag. Olika utformningar av skatteincitament beskrivs i första delen, följt av en jämförelse av Sverige och tre OECD-länder: England, Frankrike och Kanada. Dessa tre länder har valts då de alla har en högteknologisk industri som är jämförbar med Sveriges men har valt olika vägar att stödja denna via skatteincitament. Slutligen belyses varje lands skattesystem för att stimulera FoU mer i detalj. Arbetet är utfört av SwedenBIO under perioden feb-april 2005.

Design av skatteincitament

Designen av skatteincitament för FoU som redan har implementerats i våra konkurrentländer varierar. Incitament kan ges via *avdragsmöjligheter*, via *skattekrediter* eller via *utökade incitament* för företag som inte har vinst att beskatta.

- **Avdrag** innebär att kostnaden för FoU dras från intäkterna och därmed reducerar den vinst som beskattas. Alla länder i studien medger åtminstone 100% avdrag för löpande FoU-utgifter såsom för forskarlöner och i flera länder får utgifterna dras av till över det egentliga värdet.
- **Skattekrediter** verkar, till skillnad från skatteavdrag, direkt på den skatt som företaget betalar. Medan fördelen med avdragsrättigheter är beroende av beskattning av vinster så reducerar skattekrediter skattsedeln direkt.
- **Utökade incitament** används främst för att stödja små företag som ännu inte har nått vinst. Att utforma skatteincitament som främjar denna grupp företag kräver särskilda lösningar eftersom de inte har några vinster att beskatta. Två olika vägar är att antingen befria företag från skatter relaterade till lönebetalningar eller att medge att företag utnyttjar sina skatteavdrag direkt mot en förtida betalning från staten.

Skatteincitament för privat FoU i fyra länder

Modellföretag

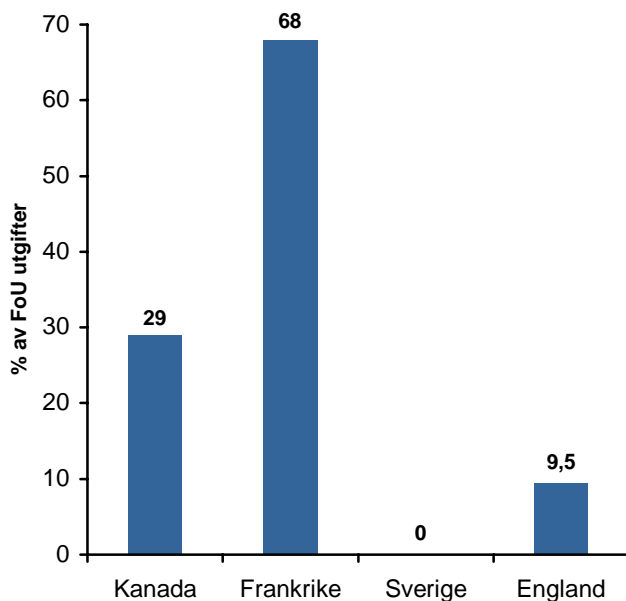
Skattesystem och incitament varierar mellan de fyra olika länderna i vår undersökning. För att göra en konsekvent jämförelse har vi valt att titta på hur incitamenten påverkar två typer av modellföretag (Box 1). Ett är ett ungt FoU-intensivt företag som ännu inte går med vinst. Det andra är ett ungt bolag som har nått vinst. Vi antar att FoU-utgifterna till 100% består av lönekostnad.

Jämförelsen baseras på hur stor skattesubvention dessa företag får jämfört med ett företag med samma omsättning och vinst som inte investerar i FoU.

Box 1	Modellföretag med vinst	Modellföretag med förlust
	<ul style="list-style-type: none">▪ Grundat för fem år sedan▪ Intäkter på 5 M Euro/år▪ Vinst på 1 M Euro/år▪ Investerar 0,5 M Euro/år i FoU	<ul style="list-style-type: none">▪ Grundat för fem år sedan▪ Intäkter på 0,5 M Euro/år▪ Ingen vinst▪ Investerar 1 M Euro/år i FoU

Skatteincitament till ett företag med vinst

Företag som investerar i FoU och precis har börjat nå vinster är ofta i en snabbväxande kommersialiseringsfas. Bolagen investerar i FoU för att utveckla sina produkter och tjänster för att skapa konkurrensfördelar. FoU-investeringarna sätter press på företagets kassaflöde som ofta blir negativt. Samtliga studerade länder förutom Sverige har skatteregler som reducerar vinstskatten för denna grupp företag med avsikt att stärka deras konkurrenskraft. Figur 1 visar hur stor skattesubvention ett vinstgående företag som investerar i FoU kan få i respektive land. Skattesubventionen är beräknad som andel av företagets utgifter för FoU. Frankrike har de mest generösa skatteincitamenten och för vårt modellbolag skulle skattesubventionen bli hela 68% av utgifterna för FoU.

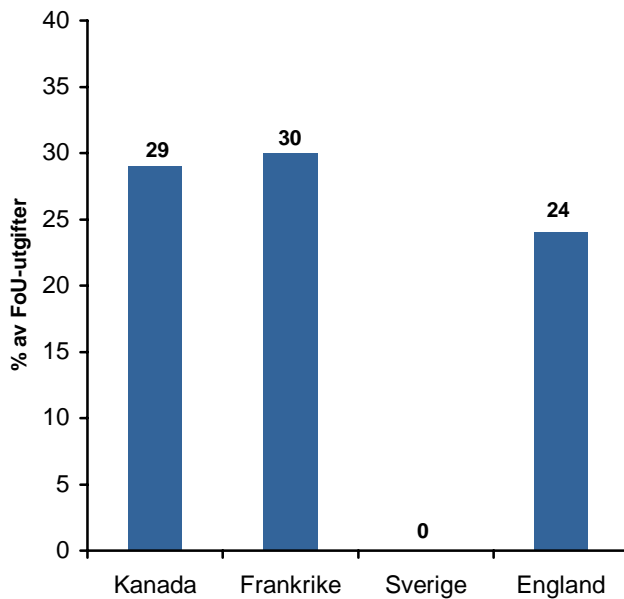

Figur 1 Skattesubvention för ett företag med vinst som investerar FoU

Ett kanadensiskt företag som investerar i en forskarlön får en skattecredit om 29% av investeringen efter beskattning. Ett engelskt företag kan göra avdrag för 150% av forskarlönen vilket ger en skattereduktion värd 9,5% av investeringen. Skatteavdraget är emellertid endast möjligt att få för FoU-utgifter relaterade till grundforskning. Sverige är det enda land som inte erbjuder något skatteincitament för FoU.

Skatteincitament till ett företag utan vinst

Små företag som investerar i FoU har ofta vinsterna långt fram i tiden. De första åren kännetecknas av en pressade finansiell situation med höga utgifter för forskning men små intäkter. England, Frankrike och Kanada har alla system på plats för att via skatteincitament underlätta tillväxten för dessa företag. Figur 2 visar vilken skattesubvention ett litet FoU-intensivt företag utan vinst kan få i de olika länderna. Diagrammet visar subventionens andel av företagets utgifter för FoU.

Figur 2. Skattesubvention för ett företag utan vinst som investerar i forskning

Ett kanadensiskt företag som investerar FoU får tillbaka 29% i form av en federal skattesubvention. Ett franskt företag får en subvention på minst 30% via minskade sociala avgifter och skattekrediter. I England får företag utan vinst ett omedelbart kassatillskott från staten på upp till 24% av FoU utgifterna. Sverige saknar helt skattestöd till FoU-företag som går med förlust.

Analysen av skatteincitament för FoU visar att alla studerade länder förutom Sverige har system på plats för att stödja unga forskningsintensiva företag. Frankrike har mycket förmånliga villkor för företag som har börjat skapa vinster och dessa får en kraftigt nedsatt skatt på upp till 68%. Även Kanada har mycket förmånliga villkor för vinstgivande företag. England, Frankrike och Kanada har alla system som stöder företag som ännu inte har nått vinst men har stora FoU-investeringar. Målet är att företagen ska återinvestera skattesubventionen i mer FoU samt skapa bättre möjlighet för företagen att växa och skapa fler arbetstillfällen. Systemen är även ett effektivt instrument för att attrahera investeringar och nya företagsetableringar. Kanada har varit mest aggressivt inom life science-sektorn av de studerade länderna och brukar anses vara mest förmånligt av alla västländer.

Skatteincitament i studerade länder

England

England införde under år 2000 skattelättnader för små och medelstora företag som investerar i forskning och utveckling. Två år senare utökades incitamenten till att även gälla stora företag. En riktad skattekredit infördes också som ger lättnader för investeringar i FoU med syfte att ta fram vaccin mot utbredda sjukdomar i tredje världen.

De engelska skatteincitamenten fungerar genom utökade avdragsmöjligheter. SMEs som investerar i FoU får göra avdrag om 150% av de löpande utgifterna, medan stora företag får dra av 125%. Avdragsrättigheterna för kapitalinvesteringar relaterade till FoU är bland de mest generösa i Europa och möjliggör 100% avskrivning av investeringar i utrustning och byggnader det år som investeringen görs.

Små företag är särskilt gynnade av det brittiska skatteystemet. Medan den normala bolagsskatten är 30% beskattas företagsvinster i SMEs till 19%. Flertalet forskningsbolag är SMEs och gynnas därmed av den lägre skattesatsen. Samtidigt innebär detta att skattesubventionen som utlöses av en investering i FoU inte framstår som så stor.

Det engelska skattesystemet har även tagit fasta på att forskningsintensiva SMEs ofta saknar eller inte har tillräckliga vinster och därför inte kan utnyttja sina skatteavdrag. FoU-utgifterna ökar företagets förlust och ger ett förlustavdrag som företaget kan ta med sig och göra avdrag mot framtida vinster. Alternativt kan företaget erhålla en omedelbar återbäring från skattemyndigheten på upp till 24% av FoU-investeringen.

En omedelbar kontantbetalning förbättrar kassaflödet för företaget direkt. Om företaget blir framgångsrikt och skapar vinster så får det däremot betala högre skatt eftersom det har förbrukat förlustavdragen. Återbäringen är därmed en möjlighet för företaget att få del av förlustavdrag redan idag mot en större skatt i framtiden. Förlustavdragets potentiella värde är c:a 30% av FoU-utgifterna (skattesatsen på 19% multiplicerad med avdraget på 150% för FoU-utgifter). Återbäringen motsvarar således ungefär 80% av förlustavdragets värde.

England införde skattelättnader för FoU-intensiva SMEs år 2000. Mellan april 2000 och december 2004 gjordes 13 000 ansökningar om skattereduktion relaterad till FoU. Det sammanlagda stödet till de sökande företagen har uppgått till €1 100 M (£778 M), men har ökat varje år och under 2004 fick engelska SMEs €442 M (£308 M) i stöd. Det finns inga uppskattningar om hur mycket incitamentet har gett i form av nya jobb och nya skatteintäkter.

Frankrike

Frankrike har två skattesystem för att främja privat FoU. *Crédit d'impôt recherche* (Forskningsskattekredit, CIR) är det äldre systemet och omfattar i stort sett alla företag som investerar i FoU. *Jeune Entreprises Innovantes* (Unga innovativa företag, YIC) är ett system som infördes 1 januari 2004. YIC är riktat till innovationsföretag som är yngre än åtta år och investerar mer än 15% av sin omsättning i FoU. Systemet gäller endast för företag som ägs till minst 50% av en privatperson, en riskkapitalist eller en publik institution. Diskussioner förs om att införa ett liknande system för börsnoterade företag.

Box 2. Villkor för att få JEI status

- Minst 15% av utgifter är investeringar i FoU
- Max 8 år gammalt
- Max 250 anställda
- Omsättning på under 40 M Euro
- Balansräkning värd mindre än 27 M Euro
- Privatägt

Företag som erhåller YIC-status får en rad skatteincitament. De slipper betala sociala kostnader (c:a 25% av lönekostnaden) för alla anställda som är kopplade till FoU-verksamhet. Kopplingen behöver inte vara direkt utan forskare, tekniker, projektledare, patentjurister och personal som arbetar med tester kan inkluderas, liksom företagets verkställande direktör. Vidare slipper företaget betala vinstskatt under de tre första åren och betalar endast 50% av vinstskatten under de kommande två åren. Företaget kan även undantas från lokala skatter som baseras på det uppskattade värdet av dess tillgångar, t.ex fastighetskatt.

Under 2004, som var det första året som YIC fanns på plats har 750 företag fått YIC-status. Av dessa är 150 bioteknikföretag. Preliminära siffror anger att kostnaden under 2004 var €100 M. Systemet kommer att utvärderas under året och ännu finns ingen statistik över antal skapade jobb eller skatteintäkter.

Det andra franska systemet för att stödja innovation, CIR, ger i stort sett alla företag som har utgifter för FoU möjlighet att erhålla skattecrediter. Skattekrediten baseras dels på volymen av FoU-utgifter och dels på dess ökning jämfört med tidigare år. Således kan ett företag få en nedsättning av skatten motsvarande 5% av den totala kostnaden för FoU, och 45% av ökningen i FoU kostnad jämfört med genomsnittet under föregående två år. Om skattecrediterna inte kan utnyttjas under det år de uppkom kan företaget ta dem med och reducera framtida vinstskatt. Efter tre år kan överblivna skattecrediter utnyttjas i form av en direkt ersättning från staten. Det finns ett tak för utnyttjandet av skattecrediter som är satt till 8 M Euro per år.

För nystartade forskningsintensiva företag som inte visar vinst (t.ex. bioteknikföretag) är det möjligt att få den berättigade ersättningen redan i samband med deklaration för föregående år. Ett av Frankrikes större företag som SwedenBIO varit i kontakt har på så sätt fått €3,8 M som ersättning för FoU-utgifter under 2001-2003. För 2004 då företaget hade FoU-utgifter på €10 M räknar företaget med att få en ersättning på €2,8 M. Skälet till att ersättning blir så stor är att utgifterna för FoU har stigit snabbt. Utöver denna ersättning har företaget fått lättnader via YIC-statusen.

CIR har funnit sedan mitten av 1980-talet. Under 2004 var det budgeterade utrymmet 960 M Euro, vilket var en ökning med 440 M Euro från föregående år beroende på att villkoren gjorts mer generösa.

Kanada

Kanada har länge varit ledande när det gäller skatteincitament till industrin. Det finns dels ett federalt system och dels regionala system. Här kommer vi endast att ta upp det federala skattesystem och man bör komma ihåg att till exempel Quebec har extra system för att uppmuntra innovativa företag att etablera sig i regionen.

Det federala systemet skiljer på tre typer av företag:

1. Privatägda kanadensiska företag (Canadian-controlled private companies, CCPC)
2. Andra företag
3. Proprietorships, partnerships och trusts

De främsta skatteincitamenten ges till privatägda kanadensiska företag som kan få en skattecredit på 35% av FoU utgifterna upp till 1,26 M Euro (2 M kanadensiska dollar). Ytterligare FoU-investeringar ger en skattecredit på 20%. Företag som inte är privatägda och kontrollerade av kanadensare kan få en skattecredit om 20% av FoU-investeringen.

Företag utan beskattningsbara vinster kan få skattekrediten i form av en betalning från staten. Detta gäller emellertid bara privatägda kanadensiska företag. Den möjliga skattebetalningen är beroende av vinsten under föregående år och för full skattecredit gäller att vinsten under föregående år ska ha varit under 250 000 kanadensiska dollar. Skatteincitamentet har därmed full verkan för företag utan vinster men med höga utgifter för FoU.

Kanada erbjuder även generösa villkor för avskrivning av kapitalinvesteringar i FoU. Liksom i England får investeringar i maskiner och utrustning skrivas av under det år kostnaderna uppkommer. Över 11000 företag ansöker varje år om skattekrediter via det kanadensiska systemet. Majoriteten av dessa söker för FoU-utgifter under 1,26 M Euro, och kan klassas som små eller medelstora företag.

Slutsats

Frankrike, Kanada och England har alla generösa skatteincitament för FoU även om de har valt olika utformning. I dessa tre länder pågår en diskussion om vikten av att öka andelen FoU i förhållande till BNP; till exempel har England som mål att öka kvoten FoU-investeringar/BNP med 40% mellan 2004 och 2014. Trenden i dessa tre länder är också att skatteincitamenten successivt blir mer generösa.

Alla länder i studien förutom Sverige prioriterar särskilt innovativa små och medelstora företag som erbjuds ökade avdragsrättigheter och skattekrediter. England, Frankrike och Kanada har uppmärksammat att små FoU-intensiva företag, som är de med stort behov av skatteincitament, sällan har beskattningsbara vinster. I England och Kanada är det möjligt för dessa att få skattekrediten i form av en förtida betalning, vilket får en omedelbart positiv effekt på likviditeten. Frankrike stöder via YIC-programmet dessa unga företag genom att undanta dem från sociala kostnader för forskningspersonal och en del ytterligare skatter som inte baseras på vinsten.

Sverige saknar helt denna typ av skatteincitament och den offensiva satsningen i ledande länder är en utmaning för landet och den högteknologiska industrin inom ex. bioteknik/ life science samt IT-telekom sektorn. Det finns en uppenbar risk att forskningsintensiva företag kommer prioritera FoU-investeringar i andra länder med gynnsammare skatteregler för att få maximal utväxling på sina investeringar. Samtidigt pekar satsningarna på en möjlighet för Sverige. Motsvarande FoU skatteincitament skulle snabbt kunna stärka Sveriges position och ligga i linje med regeringens satsning på Innovativa Sverige. En sådan satsning ska ses som en investering och inte en kostnad. Dynamiska effekter har i Frankrike bedömts täcka alla kostnader inom tre år från införandet av YIC.

För mer information: kontakta
Hans Nyctelius och Markus Wistrand
SwedenBIO
Wallingatan 24
SE-111 24 Stockholm
08 – 21 36 01/02
www.swedenbio.com

Bilaga 2. Fallstudier över effekten av skatteincitament för FoU i två svenska bioteknikföretag

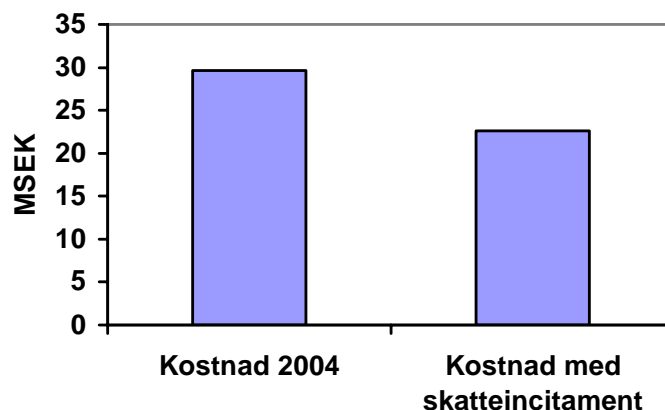
1. Ett svenskt bioteknikföretag

Detta bioteknikföretag grundades i slutet av 1990-talet och har idag cirka 25 anställda. Företaget har projekt i sen preklinisk fas som förhoppningsvis kan genomgå kliniska prövningar under 2005-2006. Kliniska prövningar är mycket dyra och företaget befinner sig därför i en kritisk fas i utvecklingen där det gäller att samla kraft för att växa.

Sedan starten har ägarna investerat runt 150 miljoner kronor i företaget varav ungefär 90 miljoner kronor har investerats i FoU. Finanschefen räknar med att det behövs åtminstone 200 miljoner kronor ytterligare innan företaget kan skapa egna intäkter via försäljning eller samarbeten. Att få in denna finansiering är en stor utmaning som tar resurser från företagsledningen. Skatteincitament för FoU-investeringar skulle ge mer forskning per satsad krona och göra det lättare att attrahera finansiering.

Företagets kostnader för FoU var under 2004 ungefär 30 miljoner kronor. Om Sverige införde skatteincitament liknande de i England skulle företagets kostnader minska med 7 miljoner kronor årligen (Figur 1). Pengarna skulle, enligt företagsledningen, gå oavkortat till att utveckla företaget snabbare: till fler studier och till nyanställningar. Då den årliga kostnaden för en anställd inom FoU är drygt 600'000 kronor så motsvarar skatteincitamenten 10 heltids forskartjänster! Dessa nyanställningar skulle betyda att företaget kan utvecklas snabbare och lättare attrahera riskkapital.

Figur 1. Kostnad för FoU 2004 med och utan skatteincitament

För staten skulle den initiala kostnaden vara 7 miljoner kronor. Av dessa skulle 25-50% komma tillbaka till staten direkt i form av arbetsgivaravgifter och löneskatter. Kostnaden skulle ytterligare reduceras av att det skapas arbetstillfällen i kringliggande företag via dynamiska effekter. Framförallt skulle skatteincitament ge förbättrade förutsättningar för att skapa nästa svenska storföretag inom sektorn. Om företaget kan bli ett av dessa skulle det betala tillbaka incitamenten för hela sektorn flera gånger om.

2. Lipopeptide

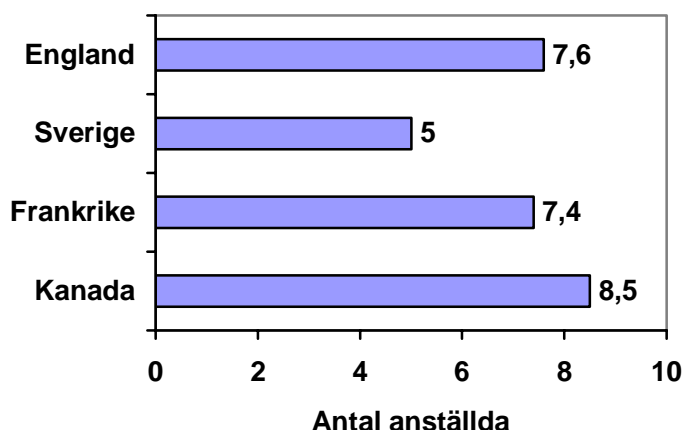
Lipopeptide är ett ungt företag som utvecklar produkter för sårhäkning och skapande av ny vävnad. Företaget grundades 2003 av forskare vid hudkliniken och Centrum för Molekylär Medicin på Karolinska Sjukhuset tillsammans med Karolinska Development (KD). Idag är 10 personer sysselsatta som konsulter eller anställda, vilket motsvarar ungefär 5 heltidstjänster. Huvudprojektet befinner sig i prekliniska försök.

Lipopeptide har inga intäkter utan är helt beroende av riskkapital. Totalt har företaget fått in 9 miljoner kronor och idag ägs bolaget av grundarna, KD och ytterligare två externa ägare. Målet är att så snabbt som möjligt genomföra de test som krävs för att ta huvudprojektet till kliniska prövningar och samtidigt utveckla andra projekt. Mera forskarresurser skulle göra detta enklare och enligt Lipopeptides VD är det idag framförallt kassan som sätter stopp för att anställa fler forskare.

Skatteincitament som finns i andra länder skulle ha stor betydelse för Lipopeptide. Företagets kostnader är ungefär 7 miljoner om året varav 6 miljoner är forskning och utveckling och 1 miljon är affärsutveckling, management och administration. FoU-kostnaderna består helt av löpande kostnader för löner, förbrukningsmaterial för forskningen och utgifter för extern forskning via konsulter. Den årliga lönekostnaden per anställd inom FoU kan uppskattas till 500 000 kronor.

Lipopeptide har idag motsvarande 5 anställda. Om Sverige hade haft skatteincitament liknande de i andra länder skulle företaget för samma lönekostnad kunnat anställa ytterligare personal (Figur 2). Med kanadensiska möjligheter till skattekrediter hade Lipopeptide idag kunnat betala 8,5 heltidstjänster, och med det franska och engelska systemet skulle företaget ha kunnat ha minst 7 personer anställda på heltidsbasis. Dessa nyanställningar skulle ha betytt att företaget hade kommit snabbare fram i sin forskning och det skulle ha varit lättare att ta in riskkapital.

Figur 2. Antal FoU-anställda om Sverige anammade andra länders skatteincitament

Det finns många företag i Sverige som liksom Lipopeptide har en lovande framtid men där risken är hög. Dessa företag har svårt att attrahera riskkapital. En grov uppskattning ger att det endast vid Karolinska Institutet finns ett trettiotal företag liknande Lipopeptide där kassan är den enda begränsningen för att växa. Genom skatteincitament finns här en potential att i ett

slag skapa 100 högkvalificerade forskarjobb och detta bara runt ett av Sveriges universitet och utan att ta hänsyn till andra positiva effekter. För hela Sverige skulle siffran bli mycket högre.